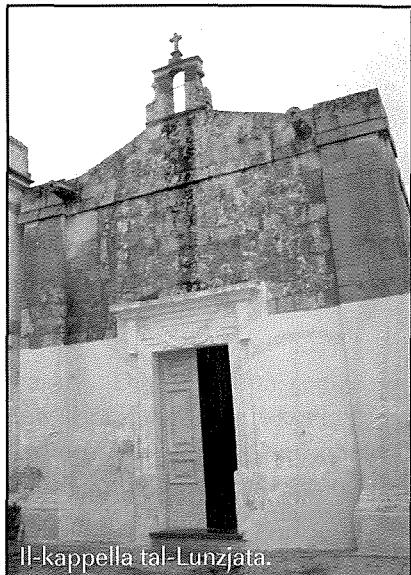

IL-KAPPELLA TAL-LUNZJATA f'Hal Kirkop

Kitba ta' Joseph C. Camilleri

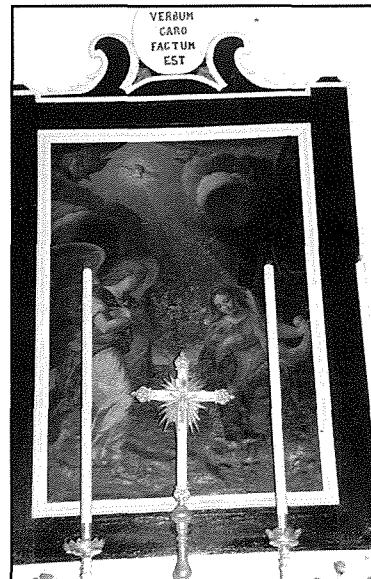

Il-kappella tal-Lunzjata.

Il-kappella tal-Lunzjata f'Hal Kirkop hija parti minn kult qawwi li kien hemm f'dawk l-inħawi bejn is-seklu 17 u seku 19. Jekk wieħed jistudja l-geografija tal-kappelli tal-Lunzjata f'Malta ssib li bejn il-Gudja u l-Qrendi kien hemm 29.7% ta' dawn il-kappelli. Il-Gudja, ir-rahal li fl-imghoddi kien imsejjah Bir Miftuh kelly 3 kappelli ddedikati lil-Lunzjata. L-Imqabba u l-Qrendi kellhom kappella kull wieħed. Iz-Żurrieq kelly 5 kappelli ta' dan il-kult Marjan.

L-Istorja

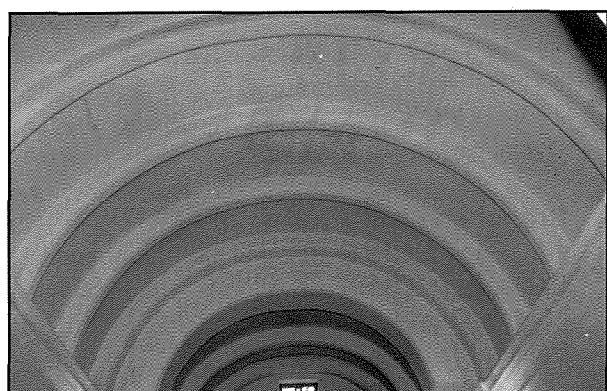
Meta Monsinjur Dusina żar Malta biex jagħmel rapport dwar il-knisja f'Malta hu żar din il-kappella tal-Lunzjata fis-sena 1575. Il-kappella ma kellha xejn ta' benefizzju marbut magħha, iż-żda għal xi raġuni din baqghet tintuża matul is-snini tas-seklu 17 u 18. Iż-żda għal xi żmien, din il-kappella kellha tingħalaq ghall-publiku. Dan sehh fis-sena 1621. Damet magħluqa sas-sena 1636. Il-pittura titulari tagħha kienet magħduda bhala biċċa xogħol sabiha ta' l-arti. Fis-sena 1781 Dun Lorenzo Chircop ta rigal ta' 40 skud lill-kappella. Dan kien nifs qawwi lill-kappella. Jista' jkun li l-kappella giet mogħtija d-dehra li għandha llum minn dawn iż-żminijiet.

Il-kwadru princiċi li jirraffigura t-thabbira ta' Marija Verġni.

Il-Bini

Il-kappella tinsab fuq ġenb ta' l-aqwa misraħ ta' Hal Kirkop. Forsi għal xi żmien din il-kappella kienet l-aqwa kappella li kelly dan ir-rahal. Biswit il-kappella hemm zuntier u haġa mhux tas-soltu dan iz-zuntier ġie mibni bini madwaru. Il-knisja għandha stil semplicej ta' kappella fil-kampanja Maltija. Il-faċċata hija semplicej u għandha bieb kbir b'xogħol ta' skultura fil-ġebla Maltija. L-istil ta' dan ix-xogħol jidher li hu tas-seklu 18. Il-bieb hu xi ffit kbir ghall-faċċata tal-kappella. Il-kappella għandha kampnar żgħir b'qanpiena wahda. Fuq in-naħha tal-misraħ hemm bieb ieħor. Dan għandu l-istess trattament li għandu l-bieb ewljeni.

Is-saqaf tal-kappella kollu hnejjiet.

Iz-zuntier aktar kien iservi ta' cimiterju ghall-vittmi tal-pesta, tant li f'nofs il-misraħ hemm salib kbir li jfakkar din l-epidemija. Skond ir-rapport li kien għamel l-Isqof Davide Cocco Palmieri, waqt żjara pastorali f'din il-kappella hu qual li l-kwadru li kien hemm fuq l-altar kien wieħed ta' prestiġju. Dan barra l-figuri tal-Lunzjata – l-Anġlu u l-Madonna, kien hemm il-qaddisin Pietru u Pawl; jiġifieri kien hemm kwadru ieħor qabel dak t'issa.

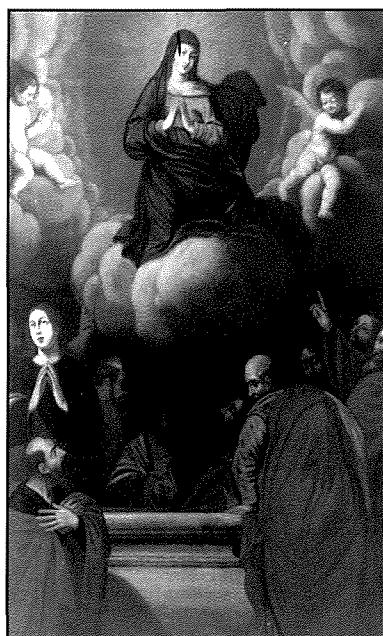
Il-Bini ta' ġewwa

Il-forma tal-kappella hi waħda semplicej – rettangulari. L-altar jinsab ġo dahla li tinfed ma' l-ispażju riservat għall-fidili. Is-saqaf hu mimli hnejjiet. Dawn il-hnejjiet

Il-pulpu antik li kien fil-Knisja Parrokkjali.

massiv. Dan fih hafna xoghol ta' skultura. Hemm ukoll konfessjonarju. Sew il-pulpu u sew il-konfessjonarju kienu tal-Knisja Parrokkjali ta' Hal Kirkop. Ta' interess hu l-mudell tal-ġibs li fuqu nhadem il-ventaltar tal-fidda li jintrama ghall-festa tal-parroċċa.

Il-kwadru sabiħ ta' Marija Assunta li dari kien altar fil-parroċċa.

L-importanza tal-Kappella

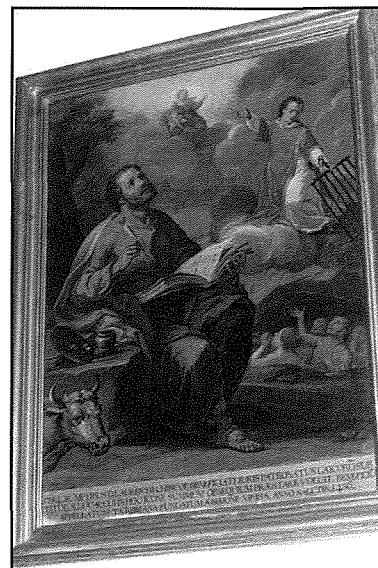
Din hija l-unika kappella filjali tal-parroċċa ta' Hal Kirkop. Ghalhekk il-kappella hija ġawhra ta' patrimonju arkitettoniku li għandha din il-parroċċa. Billi din il-kappella tinsab fil-qalba tar-rahal din qed tintuża għall-adorazzjoni tas-Sagament. Għalhekk hemm l-elementi religjużi marbutin ma' din il-kappella. Iżda l-kappella qed tintuża wkoll bhala "mużew" ta' ogġetti qodma u storiċi li għandha din il-parroċċa. Dan mhux sewwa.

jagħtu l-idea li min kien il-perit ta' din il-kappella kellu f'mohħu l-istil ta' Tumas Dingli. L-altar, l-uniku wieħed li hemm, jinsab f'parti ghalihi. Forsi fl-imghoddi kien hemm kanċelli ta' l-injam, bħalma għandha l-kappella ta' Kemmuna, li kien jifred il-qassis mill-fidili. Is-saqaf tal-parti ta' l-altar jagħti wkoll fit-tond.

Biswit l-altar hemm kamra żgħira hafna li forsi kienet tintuża bħala *store ghall-affarijiet tal-kappella*. Il-kappella għandha gallerija li ma nbniex kollha kemm hi. It-taraġ li hu garigor jgħaqqa l-ispażju tal-fidili mal-għalli.

Oġġetti

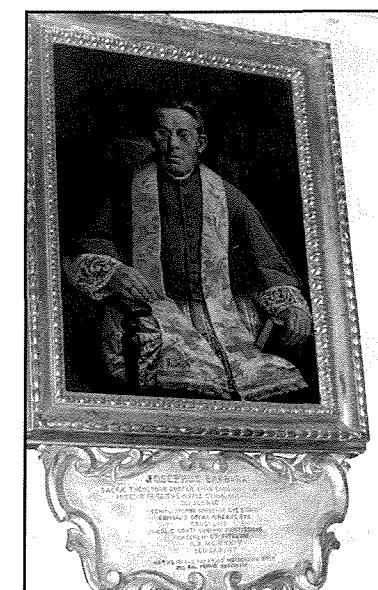
L-altar hu ta' l-injam. Fuqu hemm kwadru ta' xogħol tassew artistiku li juri l-Lunżjata. Ma' dan l-inkwadru hemm il-kliem bil-Latin li tant kienu għal qalb Dun Ġorġ Preca, il-fundatur tas-Soċjetà tad-Duttrina (magħrufa bħala l-Mużew). Il-kappella għandha diversi xogħlijiet artističi li misshom jifformaw parti minn kollezzjoni ta' mużew tal-parroċċa. Hemm pulptu magħmul minn injam

Il-kwadru artistiku ta' San Luqa.

L-aktar affarijiet interessanti huma kollezzjoni żgħira ta' kwadri. Viċin l-altar hemm żewġ xogħlijiet ta' Lazzaro Pisani. Wieħed juri lil Dun Ġużepp Barbara li kien il-mohħ wara l-Fratellanza ta' San Ġużepp ta' dan ir-raħal u l-benefattur tar-rahal Franġisk Cassar li hallas biex sar id-damask tal-parroċċa. Kwadru iehor juri l-Missier Etern. Dan kien parti minn ċelu tat-tużżell li kien tal-knisja parrokkjali. Hemm ukoll sett ta' kwadri żgħar, xogħol ta' Ġużeppi Briffa li juru l-figuri tal-lunetti tal-knisja parrokkjali.

Hemm ukoll żewġ kwadri li kienu wkoll fil-Knisja Parrokkjali. Wieħed minn dawn juri l-Krucifissjoni u l-ieħor it-Tlugh ta' Marija Santissima fis-sema. L-ewwel kwadru hu wieħed ta' arti primittiva Maltija waqt li t-tieni hu aktar xogħol reċenti. Wara l-pulpu hemm kwadru li juri lil San Luqa u San Lawrenz. Dan sar bħala tikfira tal-benefizzju li kien waqqaf certu wieħed Simone Xiriha fis-sena 1486. Hemm ukoll pittura żgħira ta' S. Rokku. Dan l-inkwadru jfakk il-pesta l-kbira tas-sena 1692.

Kwadru mill-isbah, xogħol Lazzaro Pisani li juri lil Dun Ġużepp Barbara D.D.

Min hu nkarigat minn dawn l-affarijiet imissu jsib dar jew post simili biex jiġbor fih l-oġġetti li għal-liturgija tal-lum ma għandhomx bżonnhom. Fil-kappella hemm il-pulptu u konfessjonarju. Oġġetti oħra bħall-għandilabru ta' l-Erbgħa tat-Tniebri misshom jingħabru wkoll. Ma' dawn misshom ikun hemm l-oġġetti tat-tiżżej, taż-żewġ festi ewlenin ta' dan ir-raħal. Dan il-mużew jista' jinfetah fil-Ħdud tas-sena u jkun ċentru ta' attrazzjoni f'Hal Kirkop.

REFERENZI

Vincent Borg *Marian Devotions in the Islands of Saint Paul (1600-1800)* The Historical Society Malta, 1983.
Żjara li għamilt f'Jannar 2000 f'din il-kappella fuq inizjattiva tas-Sur Angelo Schembri.